

ZÁZRAČNÝ APARÁT

Provokativný film o moci médií produkovaný Rubenom Östlundom

réžia

AXEL DANIELSON & MAXIMILIEN VAN AERTRYCK

Švédsko, Dánsko 2023 | 85' | Dokument

SYNOPSIS

Od camery obscury až po Instagram – inteligentná a zábavná sociálno-antropologická koláž, ktorá nás prevedie naprieč poslednými 150 rokmi vizuálnej kultúry.

Zázračný aparát, film ocenený na festivale Sundance, mapuje vývoj médií v posledných 150 rokoch. Fascinujúca koláž videí zachytáva ľudstvo posadnuté obrazom, šikovne prepletá preslávené virálne úryvky z našej kolektívnej vizuálnej pamäte, ktoré prenášajú diváka v čase, priestore a skúsenostiach. Táto audiovizuálna explózia nabáda k zmene pohľadu na seba i svet okolo nás. Pútavý a provokatívny film produkovaný Rubenom Östlundom (Štvorec, Trojuholník smútku) prináša množstvo otázok, napríklad ako ďaleko sme schopní zájsť pre najviac „lajkov“ a zhliadnutí.

REŽISÉRI

Filmári **Axel Danielson** a **Maximilien Van Aertryck** spolupracujú od roku 2013 pod hlavičkou švédskej produkčnej spoločnosti Plattform Produktion. Plattform Produktion je malá spoločnosť, ktorá funguje ako kolektív: kolegovia diskutujú navzájom o svojich nápadoch, a vzájomne konzultujú svoje filmy. Táto spoločnosť má na svojom konte aj dvoch víťazov Zlatej Palmy – *Štvorec* a *Trojuholník smútku* Rubena Östlunda.

Danielson a Van Aertryck spolupracujú už od roku 2013, sú zároveň režisérmi aj producentmi svojich vlastných filmov. Vytvárajú nekonvenčné, inšpiratívne a často provokatívne filmy, ktoré zohľadňujú rôzne aspekty ľudskej skúsenosti. Pozornosť si získali už svojim krátkym filmom **Ten Meter Tower (2016)**, ktorý bol ocenený na množstve festivalov, ako *Berlinale*, *Cannes*, *Toronto*, *Sundance*, *Clermont Ferrand*.

V tomto filme požiadali Danielson a Van Aertryck ľudí, aby vyliezli na vrchol skokanskej veže a rozhodli sa, či skočia...alebo zlezú späť dole. Chceli vidieť, ako ľudia vyzerajú a ako sa správajú, keď čelia takejto dileme.

Film sa stal virálnymi vďaka webovej stránke New York Times, a online ho videli milióny ľudí. Bol vystavený na Bienále v Benátkach, a získal viac ako 30 medzinárodných ocenení.

Celovečerný debut Axela a Maximiliena, **FANTASTICKÝ APARÁT** tiež študuje ľudské správanie – ale tentoraz z perspektívy našej modernej mediálnej krajiny: Keď obraz predbehne všetky ostatné formy komunikácie, zmení to naše základné ľudské správanie? **FANTASTICKÝ APARÁT** využíva takmer výlučne archívny materiál, z ktorého vytvára zábavnú, intenzívnu jazdu, v ktorej centre stojí človek.

REŽISÉRSKA EXPLIKÁCIA

Keď zobrazujeme svet okolo seba cez fotoaparát, ukazujeme obraz našej spoločnosti v očiach nás samotných. ZÁZRAČNÝ APARÁT je pokusom zmeniť perspektívu a ukázať nový pohľad na obrazy, ktoré konzumujeme.

Kamera je zázračný aparát.

Na jednej strane je kamera predĺžením našich očí, rozšírením nášho zorného poľa.

Na druhej strane - za kamerou vždy niekto je, a ten niekto smeruje pohľad kamery na svoju vlastnú agendu, politickú platformu, finančný záujem...

Dostali sme sa do bodu, kedy je na planéte 45 miliárd kamier. Zostrujú tieto miliardy obrázkov naše videnie sveta alebo ho iba rozmazávajú?

Digitálna revolúcia zmenila to, ako vnímame obraz.

Kde sa teraz stretávame, aby sme zdieľali obrazy a diskutovali o nich? Sú to iba naše súkromné obrazovky, na ktorých scrollujeme, hľadajúc iba dopamín bez reflexie?

Ak je pravda, že kamera nikdy neklame, je to, čo vidíme na týchto záberoch „pravda“?

Ak nie, aký zmysel majú naše kolektívne diskusie o týchto obrazoch? Konzumovanie obrazov bez snahy o kritickú reflexiu rastie, a ním aj polarizácia našej spoločnosti.

Od roku 2010 prevyšuje počet krajín, ktoré sa menia na diktatúry, počet krajín, ktoré sa stávajú demokraciami. UNESCO nalieha, aby sa „Mediálna a informačná gramotnosť“ stala ľudským právom, pretože práve jej absenciu vníma ako významnú súčasť tohto problematického trendu.

Exponenciálny nárast množstva fotoaparátov a nimi vyprodukovaných obrazov znamená pre modernú komunikáciu rovnakú revolúciu, akú priniesla kníhtlač v roku 1450. Ale zatiaľ čo trávime roky v škole učeními sa, ako interpretovať písomnú komunikáciu – učíme sa, ako písať, a ako byť kritickí k textom ostatných, veľmi málo sa venujeme obrazu, a to aj napriek tomu, že 80 percent informácií prijímame zrakom.

My ako filmári milujeme kamery. Nedokážeme prestať žasnúť nad možnosťou prírody „reprezentovať seba samú“ (ako sa môžeme dočítať v dobových novinách z roku 1839, kedy bol predstavený prvý fotoaparát) Veríme, že kamera je nástrojom, vďaka ktorému môže ľudstvo zdieľať svoje skúsenosti a nastoliť vzájomné porozumenie.

Ako filmári sme čiastočne vizuálni antropológovia a sociológovia. Vždy, keď sme sa stali svedkami neveriteľných, komplexných či desivých príkladov, ako kamera ovplyvňuje našu spoločnosť, uložili sme si to do nášho súkromného archívu. To bola veľmi zábavná časť práce.

Druhý krok prišiel prirodzene – zhromaždiť všetky tieto obrazy vo filme. Urobiť z kamery kľúčový subjekt, ktorý zasadí tieto obrazy do kontextu a s pomocou strihu ukázať publiku náš uhol pohľadu.

Dúfame, že tento film podporí kritické myslenie. Pokrýva takmer 200 rokov histórie, od roku 1839 až po súčasnosť. Od úplne prvých fotografií až po to, čo nazývame „priemyslom obsahu“. Názov „Zázračný aparát“ odkazuje na kameru samotnú, v prenesenom slova zmysle však hovorí aj o oblastiach, ktoré tento aparát využívajú – biznis, kultúra,...

Kamera je niečo, čo by sme sa ako spoločnosť mali naučiť využívať pre svoje vlastné potreby, pretože – *rovnaako atómová energia, môže byť využitá na nevyčísľiteľné dobro, ale spôsobí nenapraviteľné zlo.* (Eamon de Valera, Prezident Írska).

Fotoaparát a kamera už tu s nami zostanú. Teraz sa musíme rozhodnúť, ako ich budeme používať. Je na nás, ako tento „zázračný aparát“ využijeme.

FILMOGRAFIA

MAXIMILLIEN VAN AERTRYCK

EXTRAMATERIAL | 2016 | Švédsko | 59 min

FIGHT ON A SWEDISH BEACH | 2016 | Švédsko | 14 min

BECAUSE THE WORLD NEVER STOPS | 2016 | Švédsko | 10 min

TEN METER TOWER | 2016 | Švédsko | 17 min

A GOOD WEEK FOR DEMOCRACY | 2018 | Švédsko | 76 min

JOBS FOR ALL! - 2021 | Sweden | 13 min

FANTASTIC MACHINE | 2023 | Švédsko | 85 min

AXEL DANIELSON

FIGHT ON A SWEDISH BEACH | 2016 | Švédsko | 14 min

BECAUSE THE WORLD NEVER STOPS | 2016 | Švédsko | 10 min

TEN METER TOWER | 2016 | Švédsko | 17 min

A GOOD WEEK FOR DEMOCRACY | 2018 | Švédsko | 76 min

JOBS FOR ALL! - 2021 | Sweden | 13 min

FANTASTIC MANCHINE | 2023 | Švédsko | 85 min

TECHNICKÉ ÚDAJE

Originálny názov: *And the King Said, What a Fantastic Machine*

Distribučná premiéra: 17.8.2023

Žáner: dokument

Rok výroby: 2023

Čas: 85 min.

Krajina: Dánsko, Švédsko

Formát: DCP, mp4

Prístupnosť: MP 15

Jazyk: angličtina, arabčina, nemčina, francúzština, švédčina (orig.) s ČT titulkami

Réžia: Axel Danielson, Maximilien Van Aertryck

Scenár: Axel Danielson, Maximilien Van Aertryck

Kamera: Mikel Cee Karlsson

Zvuk: Anne Gry Friis Kristensen

Strih: Mikel Cee Karlsson, Axel Danielson, Maximilien Van Aertryck

TRAILER

<https://www.youtube.com/watch?v=dgd-JZy86lY>

FILMTOPIA

Lovinského 39

811 04 Bratislava

www.filmtopia.sk

KONTAKT

Silvia Učňová Kapustová

silvia@filmtopia.sk